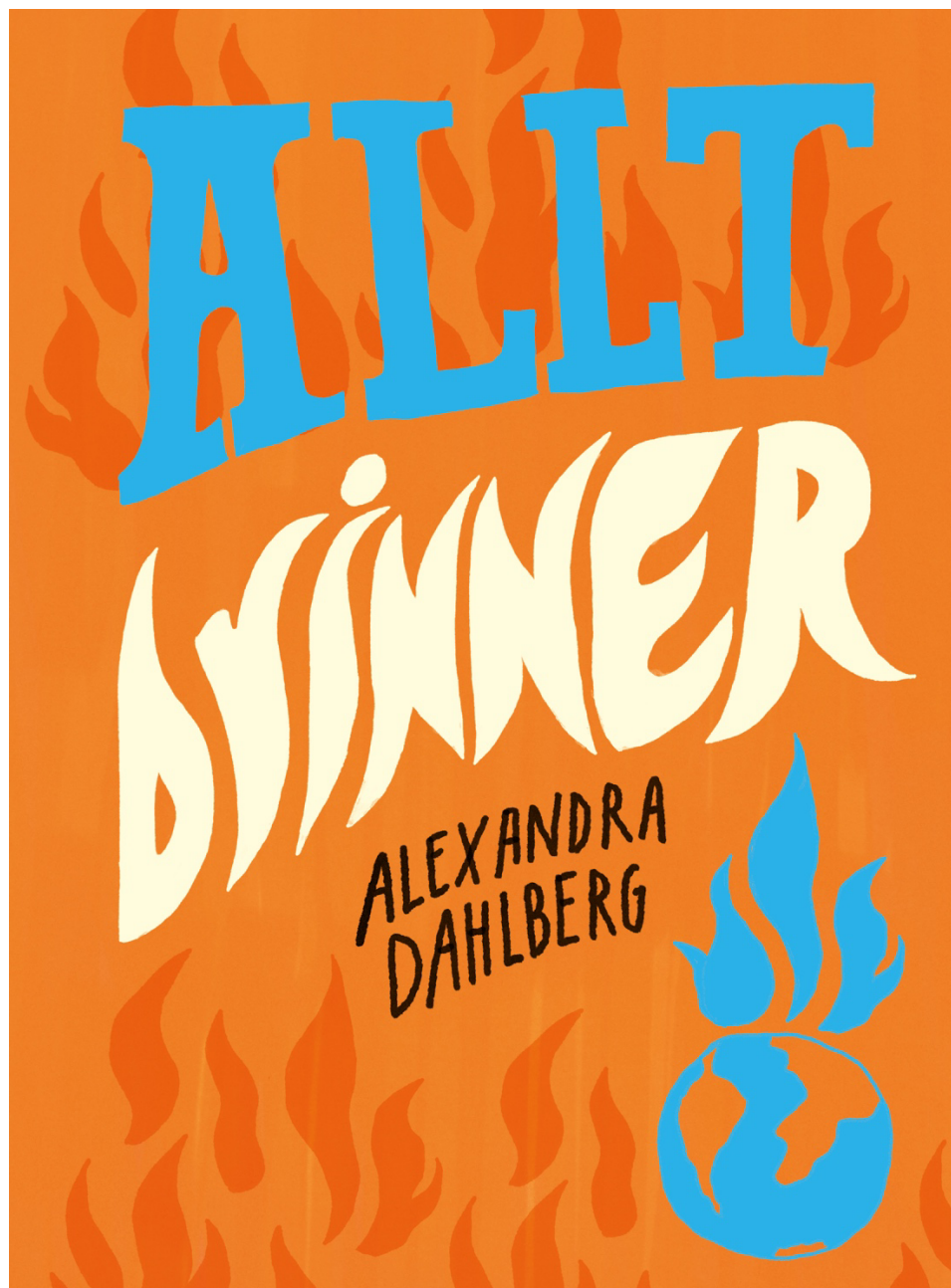

LÄRARHANDLEDNING

ALLT BRINNER

Au Alexandra Dahlberg

Allt brinner av Alexandra Dahlberg är en bok som handlar mycket om klimatet, men den berör också ämnen som politik, aktivism, vänskap och känslor. Den här lärarhandledningen är anpassad för mellanstadiet, och på de kommande sidorna får du exempel på uppgifter och frågor att jobba med både före, under och efter det att ni läst boken.

Allt brinner är utgiven av Lilla Piratförlaget 2025 och omslagsformgivare är Sara R. Acedo.

Om boken

Min hand darrar när jag lyfter hårsprayen. Burken väser som ett ilsket djur när jag trycker ner fingret, och doften av kemikalier kryper långt in i näsan.

Jag startar tändaren.

Med ett woosh dränks luften framför mig av lågor. Jag snubblar bakåt i panik och slutar elda, men tvingar mig fram igen. Jag måste göra det här.

Isoldes familj ska till Thailand över jul, men på grund av flygets bidrag till klimatförändringarna vägrar Isolde att åka, och får stanna hemma med farmor. Det blir startskottet för Isoldes klimatprojekt, som börjar med plakat i skolkorridorerna och slutar med en storslagen plan. Ingen lyssnar ju – och vad gör man då för att få världens (eller i alla fall Gävles) uppmärksamhet?

Man sätter eld på världens största halmbock.

Allt brinner är en humoristisk men också allvarsam berättelse om klimatångest och ungas aktivism, och om hur det kan påverka det helt vanliga livet med vänskap och familj. Hur är det att vara barn och oroa sig för klimatet samtidigt som ens föräldrar flyger och shoppar som att det inte fanns någon morgondag? Vad gör man när

kompisarna fortsätter att beställa grejer från Shein och H&M fast man redan skickat hundra YouTube-videor om hur dåligt det är?

Till slut får Isolde nog. Hon är beredd att bryta lagar och förlora kompisar om det är vad som krävs för att få folk att lyssna. Hon bestämmer sig för att få allas uppmärksamhet genom att elda ner hemstadens stolthet – Gävlebocken.

Om författaren

Alexandra Dahlberg är född 1988 i Gävle, där *Allt brinner* också utspelar sig. Hon debuterade som författare 2024 med ungdomsboken *Vi är bara inte vänner längre* (Gilla böcker) och har sedan dess även gett ut flertalet lättlästa böcker för barn och unga, bland annat fakta-serien *Spela!* (Hegas förlag). Utöver böcker så skriver hon manus för tv-spel och håller workshops för unga inom både spelskapande och kreativt skrivande.

Inför läsningen

Omslag

Titta på bokens omslag tillsammans med eleverna. Fundera över färger, titel och bildspråk. Låt dem gissa och diskutera: Vad kommer boken handla om? Läs sedan baksidestexten. Hade någon rätt?

Titel

Bokens titel är *Allt brinner*. Diskutera i mindre grupper eller helklass:

- På vilka sätt kan saker brinna, bokstavligen och bildligt?
- Vad innebär det att en person brinner för något?
- Vad brinner du för?

Författare

Arbeta i grupper och ta reda på mer om Alexandra Dahlberg. Skriv en faktatext eller gör ett kollage med bilder som representerar författaren och hennes böcker. Källor kan vara exempelvis författarens hemsida, intervjuer eller bokrecensioner.

Ta reda på:

- Var är hon född?
- Hur gammal är hon?
- Vad bor hon?
- Vad har hon för intressen?
- Kan ni hitta någon rolig eller oväntad fakta?

Fler saker att hålla ögonen öppna efter:

- Finns det någon koppling mellan författaren och det hon skriver om?
- Kan ni hitta någon information om hur författarens liv såg ut innan hon började skriva böcker?

Under läsningen

Här följer förslag på läsförståelse- och diskussionsfrågor utifrån bokens kapitel. Ett antal kapitel följs även av en mer fördjupande uppgift.

Prolog + Kapitel 1–4

1. I prologen förklarar Isolde att det låter som att hennes berättelse "utspelar sig i en science fiction-film".
 - a. Vad är science fiction?
 - b. Vad tror du att Isolde menar med det hon säger?
2. Isolde tycker inte att det är en bra idé att familjen reser till Koh Lipe. Varför?
3. Varför anser Isolde att ris är dåligt för klimatet?
4. Isolde är ett fan av skolans temaveckor.
 - a. Varför tycker hon de veckorna är extra roliga?
 - b. Om du fick planera en temavecka, vad skulle den handla om?
5. Bonnie och Isoldes klass har ett klassbibliotek som eleverna kan bidra till. Finns det någon bok som du har läst som du tycker att fler i din klass borde läsa?

Uppgift A – Min affisch

Isolde och hennes kompisar gör en affisch för att protestera mot skolmatens klimatpåverkan. Låt eleverna göra en egen protestaffisch och sätta upp i klassrummet! Låt dem sedan presentera sina affischer och förklara varför frågan är viktig för dem.

Kapitel 5–10

1. På vilket sätt tycker Isolde att en zombieapokalyps vore bra för klimatet?
2. Isolde tycker att *le* och att *flina* är olika saker. Vad är skillnaden?
3. Rektor Agnes förstår inte vad fjällrävarna har med skolmaten att göra. Hur hänger det ihop, enligt Isolde?

4. Hur kommer det sig att både Isoldes syster och katt heter Missan?
5. Isolde vill inte följa med på Thailandsresan på grund av klimatförändringarna. Hur reagerar hennes familj på det?
6. Varför pratar Bonnies pappa inte så mycket svenska?
7. Vad tror du Isolde har för planer för bocken?

Uppgift B – Min skola

Isolde tycker inte att hennes skola gör tillräckligt för klimatet. Hur ser det ut på er skola? Låt eleverna fråga lärare och skolledningen om skolans klimatarbete. Låt dem sedan komma med egna förslag på hur det skulle kunna bli ännu bättre.

Kapitel 11–16

1. Vad menar Edvin när han säger "Det är billigare att erkänna att du spelade dåligt"?
2. Hur skiljer sig Isoldes farmor från farmödrarna Isolde är van att se på film?
3. Vad tycker Bonnie om Isoldes plan på att bränna upp bocken? Vad tycker Edvin?
4. Vad är skillnaden mellan Isoldes och Bonnies familjer, enligt Isolde?
5. Varför måste Isolde och Bonnie gå till macken? Vad ska de göra där?
6. Varför är det jobbigt för Isolde att videochatta med Missan?

Uppgift C – Mitt namn

Isolde nämner att hennes namn kommer från berättelsen om Tristan och Isolde, en keltisk saga som gett upphov till flera böcker och en berömd opera.

Låt eleverna ta reda på olika saker om sina namn! I vilka länder har namnen sitt ursprung, vad betyder de, och finns det kända personer eller karaktärer

som heter samma sak? Låt eleverna forska och presentera fakta om sitt för- eller mellannamn.

Kapitel 17–22

1. Vad känner Isolde inför det faktum att hon planerar att bryta mot lagen?
2. Edvin blir arg när Isolde säger att han borde göra mer för klimatet. Varför blir han det?
3. Hur kommer det sig att rika länder har större utsläpp än fattiga?
4. Hur kommer det sig att farmor inte vill smaka på den veganska osten?
5. Vad menas med "handling framför ord"?
6. Varför blir Isolde förvånad över att hennes farmor ville rädda jorden när hon var ung?

Uppgift D – Kläder och vatten

Isolde säger att det krävs 8000 liter vatten för att tillverka ett par läderskor. Vad innebär det? Börja med att låta eleverna diskutera och fundera på var vattenåtgången kommer ifrån. Exempel att nämna kan vara att lädret kommer från kor som behöver dricka och äta, att garverierna som framställer lädret använder vatten i tillverkningen och att vatten används för att tillverka limmet som håller ihop skorna.

1. Välj tillsammans ut en vanlig produkt, till exempel en t-shirt av bomull eller ett par jeans.
2. Be eleverna räkna hur många av produkten de har hemma och ta med sig siffran till skolan.
3. Ta gemensamt reda på hur mycket vatten som gått åt för att tillverka produkten.
4. Räkna ut hur mycket vatten som gått åt för att tillverka alla klassens t-shirtar/byxor/annat.
5. Diskutera: Vad tycker klassen om siffran? Hade man kunnat göra den lägre, och hur?

Kapitel 23–28

1. Varför vill inte Bonnie hjälpa Isolde att bränna bocken längre? Nämn minst två anledningar.
2. Vad var anledningen till att farmor ville rädda de gamla träden?
3. Varför är Isolde rädd att Edvin och Bonnie ska vara kära i varandra?
4. "Sörj inte, organisera er" är ett känt citat av Joe Hill. Han menade att folk skulle fortsätta kämpa för rättvisa istället för att vara ledsna över hans död. Varför tror du det var viktigt för honom?
5. Vad tar Isolde med sig när hon går hemifrån för att utföra planen?
6. Varför skriver Isolde till Bonnie innan hon går in till bocken?

Uppgift E – Lagbrytare

Genom historien finns det många som brutit mot lagar och regler när de tyckt att något varit orättvist.

Välj en person från listan nedan. Samla fakta om personen och svara på de tillhörande frågorna.

Personer

Rosa Parks
Mahatma Gandhi
Greta Thunberg
Malala Yousafzai
Galileo Galilei
Joe Hill

Frågor

- Vem är personen?
- Om hen inte lever idag, när levde hen?
- Vad brann (eller brinner) hen för? Vad ville hen förändra?
- Vilka lagar eller regler bröt hen mot?
- Hur har världen förändrats tack vare den här personen?

Kapitel 29–34

1. Vad menar Isolde med "Det här är större än mig"?
2. Isolde är nervös när hon ska ta sig in till bocken. Hur märks det på henne?
3. Vad är DNA? Hur skulle det ha hamnat på Isoldes ryggsäck?
4. Bonnie och hennes pappa hjälpte Isolde att fly från polisen. Tycker du att det var rätt eller fel gjort av dem?
5. Vem avslöjade för farmor vad Isolde skulle göra?
6. Varför jämför Isolde sig själv med ett monster?
7. Varför tror du Isolde smyger ut från Franks hus?

Uppgift F – Fem sinnen

Vi människor har fem olika sinnen: smak, doft, känsel, syn och hörsel. När Isolde eldar upp bocken är många av hennes sinnen aktiverade. Hennes tunga är torr (känsel), hon känner lukten av kemikalier från hårsprayen (doft) och hon hör ett *woosh* när elden flammar upp (hörsel).

Att beskriva något utifrån flera sinnen gör en text mer spännande. Låt eleverna skriva en kort berättelse där de använder alla fem!

Förslag på teman:

- En spännande skidtur
- Dagen jag nästan drucknade
- Den magiska trädgården
- *Eller låt eleverna hitta på ett eget tema!*

Kapitel 35–39

1. Varför vill Isoldes mamma att de ska gå till polisen? Varför vill Missan inte att de ska göra det?

2. Isolde reagerar väldigt starkt på trafikstockningen utanför gallerian. Vad tror du det beror på?
3. Vad är det som gör att polisstationen inte ser ut som Isolde tänkt sig?
4. Vad får Isolde att bestämma sig för att berätta sanningen?
5. Missan gör en video som hon postar på sociala medier. Vad handlar den om?
6. Vad är *Gröna generationer*?

Uppgift G – Insändare

Missan lägger upp en video på sociala medier för att berätta för folk vad hon tycker. De flesta sociala medier har en åldersgräns på tretton år, men det finns fler sätt att nå många personer. Till exempel att skriva till tidningen!

Låt eleverna skriva varsin insändare, och skicka sedan in dem till er lokaltidning. Kanske får någon av dem sin text publicerad?

Här kan ni återkoppla till elevernas valda ämnen i **Uppgift A** eller välja helt nya.

Se till att insändaren innehåller:

- Rubrik
- Din åsikt och dina argument
- En uppmaning till den som läser
- Underskrift (riktigt namn eller påhittat)

En insändare från Isolde hade till exempel kunnat se ut såhär:

Rubrik

Stanna hemma, rädda snön!

Åsikt och argument

Många vuxna klagar när det inte är snö på julafton. Samtidigt flyger de utomlands jätteofta! Hur tänker de egentligen? Utsläpp från flygplan är ju

en av sakerna som gör att planeten blir varmare.

Uppmaning

Om du vill kunna åka skidor på vintern – hoppa flyget!

Underskrift

En 12-årig snöälskare

Efter läsningen

I *Allt brinner* håller alla inte alltid med varandra, inte ens vänner och familjemedlemmar. Ibland är det svårt att veta vad som är rätt och fel, och vem som är ansvarig för vad. Efter läsningen passar det därför bra att arbeta med olika frågeställningar kopplade till klimatet och låta eleverna själva diskutera vad som egentligen är rätt eller fel väg att gå.

Uppgift 1 – Rätt eller fel?

Isolde brinner för klimatfrågan. Hon går så långt att hon är redo att bryta mot lagen, och till och med riskera sin egen säkerhet, för att få folk att lyssna på det hon har att säga.

Låt först eleverna diskutera i mindre grupper, för att därefter berätta vad de kommit fram till i helklass.

Diskussionsfrågor:

- Är det någonsin rätt att bryta mot lagen?
- Ska man bli straffad om man bryter mot lagen för en god sak?
- Hade du kunnat bryta mot någon lag för att få till en förändring?

Uppgift 2 – Debatt

Testa att ha en minidebatt på temat klimat. Dela in eleverna i två grupper och låt dem lägga tid på att tillsammans komma på argument för "sin" sida. Debatten behöver inte ha någon vinnare, utan det viktiga är att testa att vrida och vända på ett ämne och se vad det väcker för tankar.

Teman ni kan testa:

- Resa med flyg eller tåg
- Vattenkraft eller kärnkraft
- Bara vegetarisk mat i skolan – för eller emot
- Ska barn få rösta – för eller emot

Om man vill kan man även låta barnen byta grupp och sedan göra om debatten.